

2017. évre vonatkozó szabályok

Az alábbiakban összefoglalást adunk az Ön részére az életbiztosításokra vonatkozó hatályos adózási szabályokról. Egyúttal felhívjuk szíves figyelmét arra, hogy jelen összefoglaló elolvasása nem mentesíti a biztosítási jogviszony szereplőit az alól, hogy az adótörvények mindenkor hatályos rendelkezéseiről a tőlük elvárható módon maguk is tájékozódjanak.

A jelen tájékoztató semmilyen körülmények között nem minősül adótanácsadásnak. A biztosítási szerződéssel összefüggő adózási és számviteli elszámolási szabályok helytelen alkalmazásából eredő kockázatot a szerződő, a biztosított, illetve a kedvezményezett a felelős.

Nyugdíjbiztosítás adókedvezménye

A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény (a továbbiakban: Sza törvény) 3. § 93. bekezdése szabályozza a nyugdíjbiztosítás fogalmát az alábbiak szerint.

Nyugdíjbiztosításnak minősül az olyan életbiztosítás, ahol a biztosító teljesítésére – a haláleseti szolgáltatást kivéve – a nyugdíjbiztosítási szerződés egész tartama alatt a biztosított jogosult, és a biztosító szolgáltatását a biztosított

- a) halála, vagy
- b) a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló jogszabály szerinti saját jogú nyugellátásra való jogosultságának megszerzése (ez alatt a tényleges nyugdíjas állapotot kell érteni), vagy
- c) az egészségi állapotának legalább 40%-os mértéket elérő károsodása (feltéve, hogy a nyugdíjbiztosítási szerződés létrejöttének időpontjában a biztosított egészségkárosodása a 40%-os mértéket nem éri el; függetlenül attól, hogy rokkantsági vagy rehabilitációs ellátásra jogosult-e vagy sem), vagy
- d) a szerződés létrejöttékor érvényes öregségi nyugdíjkorhatár biztosított általi betöltése

váltja ki, feltéve, hogy a nyugdíjbiztosítási szerződés létrejöttétől (az ajánlat vagy a szerződésmódosítás ügyfél részéről történő aláírásának napjától) a biztosító biztosítási eseményre tekintettel történő teljesítéséig (kivéve a biztosított halálát, a biztosított legalább 40%-os mértékű egészségkárosodását, valamint ha a biztosító teljesítése nem csökkenő összegű járadékszolgáltatás és a járadékszolgáltatást a szerződés létrejöttétől számított 10. év végéig vagy a biztosított haláláig nyújtják) legalább 10 év eltelik, azzal, hogy a nyugdíjbiztosítási szerződésnek az a)–d) pontokban szereplő biztosítási eseményeket – a c) pont kivételével, ha a biztosított egészségkárosodása a nyugdíjbiztosítási szerződés létrejöttékor a 40%-os mértéket már eléri – tartalmaznia kell, és az a)–d) pontokban szereplő biztosítási eseményeken kívül más biztosítási eseményt nem tartalmazhat. Amennyiben a járadékszolgáltatás egy hónapra jutó várható összege az 5 000 forintot nem éri el, a járadékszolgáltatás – a szerződés létrejöttétől számított 10. év letelte előtt – egy összegben is teljesíthető.

A társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (1) bekezdése szerint a társadalombiztosítási öregségi nyugdíjra jogosító öregségi nyugdíjkorhatára annak, aki

- a) 1952. január 1-je előtt született, a betöltött 62. életév,
- b) 1952-ben született, a 62. életév betöltését követő 183. nap,
- c) 1953-ban született, a betöltött 63. életév,
- d) 1954-ben született, a 63. életév betöltését követő 183. nap,
- e) 1955-ben született, a betöltött 64. életév,
- f) 1956-ban született, a 64. életév betöltését követő 183. nap,
- g) 1957-ben vagy azt követően született, a betöltött 65. életév.

Nyugdíj szolgáltatásra való jogosultság megszerzésének minősül a saját jogon járó öregségi nyugdíjra való jogosultság megszerzése. Emellett öregségi teljes nyugdíjra jogosult a nyugdíjkorhatár betöltésétől függetlenül az a nő, aki 40 év jogosultsági idővel rendelkezik és azon a napon, amikor az öregségi teljes nyugdíjat megállapítják nem áll biztosítással járó jogviszonyban.

Az Sza törvény 44/C. és 44/D. §-ai szabályozzák a nyugdíjbiztosításra igénybe vehető adókedvezményt az alábbiak szerint: A nyugdíjbiztosítási szerződés szerződője – az adóbevallásában tett nyilatkozat, munkáltatói adómegállapítás esetén a munkáltatónak átadott nyugdíjbiztosítási nyilatkozat alapján – rendelkezhet összevont adóalapja adójának az adókedvezmények levonása után fennmaradó részéből a következők szerint meghatározott összegek átutalásáról (nyugdíjbiztosítási nyilatkozat):

a Magyarországon vagy más EGT-államban letelepedett biztosítóval kötött nyugdíjbiztosítási szerződés(ek)re az adóévben az általa szerződőként befizetett összeg (ideértve a szerződésen az adóévben jóváírt olyan összeget is, amely korábban nem jogosított e § szerint adóról való rendelkezésre, valamint ideértve a kifizetőnek nem minősülő más személy által fize-

tett, adómentes bevételnek minősülő, továbbá az összevont adóalapba tartozó jövedelemként adóköteles díjat is) 20%-a, de legfeljebb az adóévben 130 000 forint, azzal, hogy a nyugdíjbiztosításhoz kötött kiegészítő biztosítás(ok)ra befizetett összeg alapján nyugdíjbiztosítási nyilatkozat nem tehető, továbbá azzal, hogy amennyiben az alapt biztosítás kockázati díja meghaladja az alapt biztosítás díjának (a teljes biztosítási díj kiegészítő biztosítások díja nélküli részének) 10%-át, akkor az alapt biztosítás kockázati díja alapján nyugdíjbiztosítási nyilatkozat nem tehető.

Az adóról való rendelkezés alapjául szolgáló összeg meghatározásakor a nem forintban fizetett díjat az adóév utolsó napján érvényes MNB hivatalos devizaárfolyamon, olyan külföldi pénznem esetében, amely nem szerepel az MNB hivatalos devizaárfolyam-lapján, az MNB által közzétett euróban megadott árfolyamon kell forintra átszámítani.

A nyugdíjbiztosítás szerződője a biztosító első nyugdíjszolgáltatásnak minősülő teljesítéséig, részteljesítéséig – ide nem értve az egészségkárosodás miatti részteljesítést –, de legkésőbb az öregségi nyugdíjkorhatár eléréséig befizetett díj alapján rendelkezhet az adójáról.

Az adókedvezmény igénybevételére a nyugdíjbiztosítás magánszemély szerződője jogosult. A magánszemély az összevont adóalap adójának az adókedvezmények (pl. családi kedvezmény, személyi kedvezmény) levonása után megmaradt fizetendő adójával rendelkezhet. Ha ez a fennmaradó adó kisebb mint a befizetett díjak 20%-a, illetve a maximum 130 000 Ft, akkor csak az adó összegéig érvényesítheti a kedvezményt.

Ezen felül még feltétel, hogy a magánszemélynek ne legyen 1 000 Ft-ot meghaladó adó tartozása, az adóbevallása alapján a fizetendő adóját megfizette, a nyilatkozattétel időpontjában nyugdíjbiztosítási szerződéssel rendelkezzen, illetve a nyilatkozattétel időpontjáig ne történjen az adókedvezmény visszafizetési kötelezettségét előidéző esemény. Az a magánszemély rendelkezik nyugdíjbiztosítási szerződéssel, aki az adott időpontban nyugdíjbiztosítási szerződés szerződője.

Nyugdíjbiztosítási nyilatkozat megtételére jogosult – feltéve, hogy annak egyéb törvényi feltételei fennállnak – a biztosító(k) által kiadott igazolás alapján az a magánszemély is, aki e jog gyakorlásának időpontjában nyugdíjbiztosítási szerződéssel az alábbi okokból már nem rendelkezik:

- a) a szerződő magánszemély helyébe egy másik személy lép, feltéve, hogy adókedvezmény visszafizetési kötelezettséget kiváltó esemény nem történt;
- b) a nyugdíjbiztosítási szerződés nyugdíjszolgáltatás miatt megszűnt;
- c) a nyugdíjbiztosítási szerződés a magánszemélynek fel nem róható okból (így különösen a biztosító felszámolása következtében) szűnt meg.

A nyugdíjbiztosítás adókedvezményét kizárólag a 2013. december 31-ét követően megkötött nyugdíjbiztosítási szerződés-

re és a 2013. december 31-ét követően megkötött egyéb biztosítások módosításával létrejött nyugdíjbiztosítási szerződésre és annak díjára lehet alkalmazni.

Az adókedvezmény érvényesítéséhez a biztosító a befizetett díjról igazolást ad ki a szerződő részére. Ha az adóévben az adókedvezmény visszafizetési kötelezettségét kiváltó események valamelyike megtörténik, akkor az adóévre a biztosító adókedvezményre jogosító igazolást nem állíthat ki.

A magánszemély az igazolás alapján az éves adóbevallása keretében tehet nyugdíjbiztosítási nyilatkozatot, mely alapján az adóhatóság az adókedvezményt jóváírás formájában a biztosító részére elutalja. Ha a rendelkezési jogosultságot több nyugdíjbiztosításra befizetett összeg alapozza meg, az adóhatóság a magánszemély által meghatározott összeget a rendelkezési jogosultságot megalapozó nyugdíjbiztosítási szerződésekre történő befizetésekkel arányosan teljesíti.

A biztosító az adókedvezményt a szerződő nyugdíjbiztosításán jóváírja kivéve, ha a rendelkezés évében a szerződésen történő jóváírás időpontját megelőzően az adókedvezmény visszafizetési kötelezettségét kiváltó események valamelyike történt. Szerződcsera esetén az adóhatóság az adókedvezmény összegét a biztosító részére utalja el, mely azt a nyugdíjbiztosításon jóváírja.

Ha a magánszemély a teljesítés időpontjában nyugdíjszolgáltatás bekövetkezése miatt már nem rendelkezik nyugdíjbiztosítással, a biztosító a magánszemély vagy a biztosított halála esetén a kedvezményezett megjelölt címére (számlájára) utalja az adókedvezmény összegét.

A biztosító minden más esetben (ideértve azt is, ha a rendelkezés évében a szerződésen történő jóváírás időpontját megelőzően az adókedvezmény visszafizetési kötelezettségét kiváltó események valamelyike történt) az adóhatóság által átutalt összeget az adóhatóságnál erre a célra nyitott beszédszámlára visszatulalja. A visszatulalt összegre a magánszemély az adóhatósághoz benyújtott kérelme alapján akkor tartozhat igényt, ha igazolja, hogy a nyugdíjbiztosítási szerződés a magánszemélynek fel nem róható okból (így különösen a biztosító felszámolása következtében) szűnt meg.

Amennyiben a magánszemély a visszatulalt összegre jogosult, úgy az adóhatóság, ha a magánszemélynek van más nyugdíjbiztosítási szerződése, akkor a magánszemély nyilatkozata alapján e szerződésre, ennek hiányában a magánszemély saját pénzforgalmi számlájára (lakcímére) teljesíti.

Ha a magánszemély az adója meghatározott részének átutalásáról önkéntes kölcsönös pénztári nyilatkozatban, nyugdíjelőtakarékossági nyilatkozatban és nyugdíjbiztosítási nyilatkozatban is rendelkezik, az adóhatóság által átutalt összeg (együttesen) nem haladhatja meg a 280 000 forintot.

Az átutalt és jóváírt adókedvezményt (ideértve a korábbi szerződések rendelkezése alapján átutalt összeget is, de ide nem értve az adóhatóságnak ebből az összegből korábban már visszafizetett összeget) a magánszemélynek 20%-al növelten kell visszafizetnie, ha

- a) a nyugdíjbiztosítás nyugdíjbiztosítási szolgáltatás nélkül megszűnik (ideértve különösen a szerződés visszavásárlását) vagy
- b) nyugdíjbiztosítás alapján nyugdíjbiztosítási szolgáltatásnak nem minősülő vagyoni érték kivonására kerül sor (ideértve különösen a szerződés részvisszavásárlását, a kötvénykölcsön törlesztő részletének nyugdíjcélú megtakarítással szembeni elszámolását, valamint, ha díjfizetéssel részben vagy egészben nem fedezett időszakban a nyugdíjcélú megtakarítással szemben több, mint hat havi kockázati biztosítási díjrész (kivéve az alapbiztosítás legalacsonyabb összegű kötelező kockázati biztosítási díjrészét) elszámolására kerül sor, továbbá ideértve a törvényi rendelkezésnek meg nem felelő járadékszolgáltatást is, de ide nem értve az elvárt díjon felüli díj elvárt díjra történő átvezetését), vagy
- c) a szerződés úgy módosul, hogy az a szerződésmódosítást követően a törvény rendelkezései szerint már nem minősül nyugdíjbiztosításnak.

Nem terheli visszafizetési kötelezettség a magánszemélyt, ha az adómentes nyugdíj szolgáltatás feltételei maradéktalanul teljesültek. Nem váltja ki a visszafizetési kötelezettséget az sem, ha a szerződés a biztosító felszámolása miatt szűnik meg.

A magánszemély visszafizetési kötelezettségét a biztosító megállapítja, a magánszemély részére kifizetett összegből azt – ha van ilyen – levonja, és a szerződés megszűnését követő hónap 12. napjáig az adóhatósághoz személyi jövedelemadóként befizeti. A biztosító a visszafizetési kötelezettségről és a befizetésről az adóhatóság felé bevallást, a magánszemély részére igazolást készít, melyen felhívja a figyelmet az esetleges tartozás befizetésére. A magánszemély a biztosító által kiadott igazolás alapján adóbevallásában köteles bevallani a visszafizetési kötelezettség biztosító által le nem vont összegét, és azt a bevallás benyújtására előírt határidőig megfizetni. A nyugdíjbiztosítási szerződésre jóváírt adókedvezmény a visszafizetési kötelezettsége miatt a nyugdíjcélú megtakarítást szolgálja.

Kamatadó

Kamatjövedelem utáni személyi jövedelemadó

Az Sza törvény 65. § alapján a 2006. augusztus 31-e után kötött biztosítási szerződésekből adóköteles kamatjövedelem keletkezik magánszemély szerződő esetén. A kamatjövedelem független attól, hogy a szerződésre rendszeres, eseti vagy egyszeri díjfizetés történt.

Kamatjövedelem = biztosító kifizetése – arányos befizetett díj

Csökkenti a kamatjövedelem alapját a nyugdíjbiztosításra nyugdíjbiztosítási nyilatkozat alapján jóváírt adókedvezmény is.

2013.01.01-től nem lehet a kamatjövedelem számítása során befizetett díjként figyelembe venni a kockázati biztosítási díjrészt. Az ERGO Életbiztosító Zrt. termékeinél a kockázati biztosítási díjrészt az alábbiak szerint határozza meg:

- rendszeres díjfizetésű biztosítási szerződések esetén a befizetett díj 10%-a,
- egyszeri díjas biztosítási szerződések esetén a befizetett díj 1%-a.

A kamatjövedelem számításakor a 2013. január 1. előtt fizetett kockázati biztosítási díjat figyelmen kívül kell hagyni, tehát csak a 2013. január 1. után befizetett biztosítási díjat kell csökkenteni a kockázati díjakkal.

Kamatjövedelem élet- vagy nyugdíjbiztosítási szerződések lejáratú szolgáltatásából, visszavásárlásából, részleges visszavásárlásából származhat. Részleges visszavásárlás esetén a befizetett díjakat a részleges visszavásárlás arányában kell figyelembe venni. Természetesen kamatjövedelemről csak akkor beszélhetünk, ha egy adott szerződés esetén a magánszemély által befizetett, valamint más személy által befizetett adókötelesnek minősülő díjak együttes összegét a biztosítói kifizetés meghaladja. Kamatjövedelemnek ez utóbbi pozitív különbözet minősül. A kamatadó mértéke 16 %, melyet a biztosító a kifizetést megelőzően levon és befizet az adóhatóságnak. Ezen jövedelemmel kapcsolatosan a magánszemélynek bevallási kötelezettsége nincs.

A biztosításból származó kamatjövedelem 50%-kal csökkenthető:

- egyszeri díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 3. év elteltével vagy az után, de az 5. év elteltét megelőzően következik be,
- rendszeres díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 6. év elteltével vagy az után, de a 10. év elteltét megelőzően következik be.

A biztosításból származó kamatjövedelem 100%-kal csökkenthető:

- egyszeri díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 5. év elteltével vagy az után következik be;
- rendszeres díjas szerződés esetében, ha a kifizetés a szerződés létrejöttét követő 10. év elteltével vagy az után következik be.

Nem alkalmazható a kamatadó kedvezménye, ha a rendszeres díjak növelésének (indexálásnak) mértéke meghaladja a Központi Statisztikai Hivatal által közzétett, a díjnövelés évét megelőző második évre vonatkozó éves fogyasztói áremelkedés 30 százalékponttal növelt értékét.

Adómentesek, tehát nem terheli kamatadó az alábbi biztosítói kifizetéseket:

- haláleseti, baleseti, betegségbiztosítási szolgáltatás,
- nyugdíjbiztosítási szerződés alapján nyújtott nyugdíj szolgáltatás.

Kamatjövedelem utáni egészségügyi hozzájárulás

2017. január 1-től a kamatjövedelmeket terhelő EHO fizetési kötelezettség megszűnt.

Egyéb jövedelem

Egyéb jövedelme – és nem kamatjövedelme – keletkezik a magánszemélynek abban az esetben, ha szerződőként olyan kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítást vásárol vissza, amelynek díját – részben vagy egészben – korábbi szerződőként az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény szerint kifizetőnek minősülő adóalany (pl. munkáltató) fizette, és a kifizető által fizetett díj adómentesnek minősült. Ez a jövedelem már nem kamatnak, hanem összevonandó jövedelemnek minősül, és ezért az adótábla szerinti adó terheli.

A biztosító ilyen esetben a hatályos rendelkezések szerint megállapítja és levonja a személyi jövedelemadó-előleget. A levont adóelőlegről a biztosító igazolást ad a magánszemélynek, és magánszemélyenként adatot szolgáltat az adóhatóság számára. A magánszemélynek e jövedelmet egyéb jövedelem jogcímen szerepeltetnie kell adóbevallásában.

E jövedelem után százalékos egészségügyi-hozzájárulási adókötelezettség is keletkezik, amelyet a biztosító rendez az adó-

hatóság felé. A biztosító a levont személyi jövedelemadó előleg és egészségügyi hozzájárulás összegével csökkentett visszavásárlási összeget fizeti ki a kedvezményezett részére. Amennyiben az előbb említett biztosítást határozott tartamúra alakítva a magánszemély lejáratilagos szolgáltatásban részesül, és a kifizető által befizetett adómentes biztosítási díj után korábban adót nem fizetett, akkor ez a biztosítói kifizetés – csökkentve a magánszemély által befizetett díj összegével – szintén összevonandó egyéb jövedelem, és az ezzel kapcsolatos adókötelezettségeket a magánszemélynek kell rendeznie. Ha a biztosító 2012. december 31-ét követően olyan teljes életre szóló kockázati élet- és balesetbiztosításra teljesít kifizetést, amelynek volt adómentes díja, úgy a 2012. december 31-éig megfizetett díjra és az ahhoz kapcsolódó biztosítói teljesítésre a törvény 2012. december 31-én hatályos rendelkezéseit lehet alkalmazni, ha az a magánszemély számára kedvezőbb.

2017. december 31-ét követően megváltozik a kockázati biztosításnak nem minősülő, határozatlan idejű, kizárólag halál esetére szóló életbiztosítás fent körülírt adójogi helyzete és hasonlóvá válik az egyéb, megtakarítási (tőkegyűjtéses) típusú biztosításokhoz. Ez a változás kiterjed a 2018. január 1-je előtt megkötött ilyen biztosításokra 2017. december 31-ét követően befizetett biztosítási díjakra is.

ERGO Életbiztosító Zrt.